

Bryssel den 28 november 2025
(OR. en)

16140/25

UEM 607	RECH 527
ECOFIN 1645	ENER 636
SOC 819	JAI 1816
EMPL 537	GENDER 205
COMPET 1263	ANTIDISCRIM 121
ENV 1303	JEUN 245
EDUC 480	SAN 788
ECB	EIB

FÖLJENOT

från: Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör

inkom den: 25 november 2025

till: Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd

Komm. dok. nr: COM(2025) 955 final

Ärende: MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA CENTRALBANKEN, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN, REGIONKOMMITTÉN OCH EUROPEISKA INVESTERINGSBANKEN
Europeiska planeringsterminen 2026 – Höstpaketet
Genomförande av konkurrenskraftskompassen: reformer och investeringar

För delegationerna bifogas dokument – COM(2025) 955 final.

Bilaga: COM(2025) 955 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Strasbourg den 25.11.2025
COM(2025) 955 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA CENTRALBANKEN, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH
SOCIALA KOMMITTÉN, REGIONKOMMITTÉN OCH EUROPEISKA
INVESTERINGSBANKEN**

**Europeiska planeringsterminen 2026 – Höstpaketet
Genomförande av konkurrenskraftskompassen: reformer och investeringar**

Den europeiska planeringsterminen 2026 – Höstpaketet

Genomförande av konkurrenskraftskompassen: reformer och investeringar

Att stärka EU:s konkurrenskraft för att säkra hållbart välstånd är kommissionens fortsatt viktigaste prioritering. Förra årets Draghi-rapport¹ innehöll en tydlig beskrivning av de strukturella utmaningar som den europeiska konkurrenskraften står inför och förslag på en ny industristrategi för Europa. Konkurrenskraftskompassen² har byggt vidare på denna grund för att fastställa strategiska prioriteringar för de kommande fem åren med fokus på tre prioriterade områden – överbrygga innovationsklyftan, fasa ut fossila bränslen i ekonomin samt minska strategiska beroenden – och fem övergripande möjliggörande faktorer³. Sedan dess har EU lanserat flera breda politiska initiativ för att stödja konkurrenskraft, däribland given för en ren industri⁴, strategin för den inre marknaden⁵, handlingsplanen för en AI-kontinent⁶, kompetensunionen⁷, spar- och investeringsunionen⁸ och visionen för jordbruk och livsmedel⁹. Stora möjligheter har också tillkommit i samband med halvtidsöversynen av sammanhållningspolitiken¹⁰.

De senaste månaderna har det blivit alltmer uppenbart att EU skyndsamt måste ta itu med sina strukturella utmaningar, strategiska sårbarheter och beroenden samt skydda sin sociala modell. EU måste främja investeringar, produktivitet och innovation för att inte hamna på efterkälken i ett alltmer svårhanterligt geopolitiskt klimat. Detta är nödvändigt för att trygga EU:s (ekonomiska) säkerhet och välstånd, även för framtida generationer. Den europeiska planeringsterminens höstpaket visar att EU kan bygga vidare på en robust ekonomi och arbetsmarknad och stödja sociala framsteg. Det är dock nödvändigt att kommissionen och medlemstaterna tillsammans påbörjar en ny fas i detta arbete med starkt fokus på genomförandet, för att ytterligare stärka unionens konkurrenskraft och resiliens, i synnerhet när det gäller att uppnå konkreta resultat och driva på meningsfulla förändringar i hela EU.

För att genomföra prioriteringarna i konkurrenskraftskompassen krävs brådskande åtgärder såväl på EU-nivå som på nationell och regional nivå. Den europeiska planeringsterminen förblir ett stöd i EU:s insatser för att bättre samordna den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken. Den säkerställer också varaktig konvergens mellan ekonomiska och sociala resultat på medlemsstatsnivå och regional nivå, även via EU:s långtidsbudget, i enlighet med kommissionens förslag till flerårig budgettram¹¹. Med hjälp av konkurrenskraftskompassen kan den europeiska planeringsterminen fortsätta att ge landsspecifik vägledning för att ta fram åtgärder på nationell och subnationell nivå på ett operativt och transparent sätt. Den aktuella europeiska planeringsterminen stärker ytterligare de analyser på olika områden som är viktiga för att genomföra konkurrenskraftskompassens agenda och främja uppåtgående social konvergens, i linje med den europeiska pelaren för

¹ [Draghirapporten om EU:s konkurrenskraft](#).

² [En konkurrenskraftskompass för EU](#), (COM(2025) 30 final).

³ Minska byråkratin, undanröja hinder på den inre marknaden, möjliggöra effektivare finansiering, främja kompetens och arbetstillfällen av hög kvalitet och säkerställa bättre samordning

⁴ [Given för en ren industri – Europeiska kommissionen](#)

⁵ [The single market strategy](#)

⁶ [The AI Continent Action Plan | Shaping Europe's digital future](#)

⁷ [Kompetensunionen – Europeiska kommissionen](#)

⁸ [Spar- och investeringsunionen – Finans – Europeiska kommissionen](#)

⁹ [En vision för jordbruk och livsmedel – jordbruk och landsbygdsutveckling](#)

¹⁰ [Inforegio - A modernised Cohesion policy: The mid-term review](#)

¹¹ [EU-budgeten 2028–2034](#)

sociala rättigheter. Årsrapporten om den inre marknaden och konkurrenskraften offentliggörs i januari och beskriver framstegen som gjorts med konkurrenskraftskompassen.

Kommissionen har föreslagit att en stor del av finansieringen i nästa fleråriga budgetram ska fördelas genom de nationella och regionala partnerskapsplanerna och Europeiska konkurrenskraftsfonden. Bland annat måste planerna på ett effektivt sätt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som identifierats under den europeiska planeringsterminen. Detta gäller särskilt relevanta landsspecifika rekommendationer. Den europeiska planeringsterminen under 2026 års cykel kommer därför att fungera som en bro till nästa fleråriga budgetram.

Lanseringen av den europeiska planeringsterminen 2026 – viktiga prioriteringar

EU:s ekonomi har visat sig vara resilient, men det krävs ytterligare åtgärder för att främja en hållbar och rättvis ekonomisk tillväxt i dagens utsatta läge. 2024 var EU:s BNP i fasta priser per capita 4,1 % högre än 2019¹² och de flesta medlemsstater hade återhämtat sig från de inkomstförluster som pandemin orsakat. Sysselsättningen i EU har nått historiskt höga nivåer, med en sysselsättningsgrad på 76,2 % under andra kvartalet 2025¹³. Kombinationen av en stram arbetsmarknad, ihållande brist på kompetens och arbetskraft och en hög andel lågavlönade arbetstagare i sektorer med begränsad produktivitet bromsar dock tillväxten och den samlade produktiviteten. På medellång sikt förväntas EU:s ekonomi fortsätta att växa i måttlig takt, med en BNP-tillväxt på 1,4 % 2025 och 2026 som förväntas stiga ytterligare till 1,5 % 2027, och en fortsatt ökning av sysselsättningen som enligt prognosen mattas av under 2027. Redan nu hämmas dessutom den potentiella tillväxten av det ökade säkerhetshotet och de allt större handelshindren, vilket utgör en risk för tillväxtutsikterna.

Den internationella ekonomins ogynnsamma klimat, demografiska trender och en svag arbetsproduktivitetsstillväxt gör att EU måste vidta kraftfulla åtgärder för att främja ekonomisk tillväxt, stärka sin ekonomiska säkerhet och stödja konkurrenskraften. Detta innebär att säkerställa ett stabilt makroekonomiskt klimat, ytterligare främja forskning och innovation i linje med EU:s investeringsmål på 3 % för FoU och stödja spridning av avancerad teknik samt investera i klimatesiliens, miljömässig hållbarhet och humankapital, inbegripet på hälsoområdet. Det är också ytterst viktigt att se till att arbetsmarknaderna fungerar bättre, öka tillflödet av besparingar till produktiva investeringar, påskynda utfasningen av fossila bränslen och sänka energipriserna, minska strategiska beroenden av tredjeländer, stärka Europas industriella kapacitet, förbättra företagsklimatet, inbegripet rättsstatsprincipen, och minska de administrativa bördorna. Det är också viktigt att undanröja hinder för den inre marknaden, utveckla infrastruktur för transport och ren energi, främja digitaliseringen av ekonomin, bekämpa fattigdom, säkerställa uppåtgående social konvergens och främja hållbara bostäder till överkomlig kostnad samt förbättra konkurrenskraften i EU:s regioner.

Mot denna bakgrund inleder höstpaketet 2026 års europeiska planeringstermin. Paketet innehåller kommissionens rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, kommissionens rekommendation till rådets rekommendation om humankapital i unionen, rapporten om förvarningsmekanismen inom ramen för förfarandet vid makroekonomiska obalanser, kommissionens förslag till gemensam sysselsättningsrapport, en

¹² Eurostat - [\[nama_10_pc\] Gross domestic product \(GDP\) and main components per capita](#)

¹³ Eurostat - [EU labour market - quarterly statistics - Statistics Explained - Eurostat](#)

bedömning av den finanspolitiska situationen i EU:s medlemsstater samt höstens meddelande om bedömningar av övervakningen efter programperiodens slut¹⁴.

I 2026 års förslag till rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet uppmanas medlemsstaterna i euroområdet att agera individuellt och kollektivt i Eurogruppen för att öka produktiviteten och stärka den ekonomiska säkerheten, samtidigt som de offentliga finansernas hållbarhet upprätthålls. När det gäller finanspolitiken rekommenderas en fortsatt neutral finanspolitisk inriktning under 2026, som samtidigt möjliggör differentiering och tillfällig flexibilitet för försvarsutgifter, i linje med målen i de medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna och den nationella undantagsklausulen¹⁵. Finanspolitiska strategier på medellång sikt bör säkerställa hållbarhet och samtidigt ge utrymme för ett nytt utgiftstryck, särskilt när det gäller försvar och konkurrenskraft. Ökade försvarsutgifter bör kombineras med insatser för att undanröja flaskhalsar inom industrin och på arbetsmarknaden och främja en integrerad EU-marknad för försvarsmateriel. Medlemsstaterna bör slutföra genomförandet av sina återhämtnings- och resiliensplaner senast i augusti 2026, så att de utnyttjar tillgängliga EU-medel och tar till vara på de möjligheter som infördes genom halvtidsöversynen av sammanhållningspolitiken. I rekommendationen efterlyses främjande av kompetenshöjning och omskolning för att öka produktiviteten, en förstärkning av utbildningspolitiken samt reformer för att förbättra deltagandet på arbetsmarknaden och arbetstillfällenas kvalitet. Det krävs också ytterligare insatser för att bekämpa fattigdom och förbättra tillgången till hållbara bostäder till överkomlig kostnad. I rekommendationen betonas också vikten av kraftfullare investeringar i forskning och innovation, i omställningen till en koldioxidsnål och digital ekonomi och minskade strategiska beroenden. Medlemsstaterna bör också vidta åtgärder för att fördjupa den inre marknaden genom att undanröja interna hinder, minska den administrativa bördan och förenkla lagstiftningen samt främja en europeisk spar- och investeringsunion för att effektivisera fördelningen av privat kapital till långsiktig tillväxt. Slutligen efterlyses i rekommendationen att arbetet med den digitala euron slutförs, att eurons internationella roll förstärks och att den finansiella stabiliteten bevaras genom noggrann övervakning av risker inom och utanför banksektorn.

Kommissionen föreslår för första gången en rådsrekommendation om humankapital i unionen, vilket tillkännagavs i kompetensunionen¹⁶. Medlemsstaterna uppmanas att skyndsamt inrikta åtgärderna på att ta itu med kompetensbristen, med fokus på strategiska sektorer för EU:s ekonomi. Detta inbegriper att stärka grundläggande färdigheter, yrkesutbildning och högre utbildning, särskilt på vissa områden inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik, för att lägga en stabil grund för ökad produktivitet, konkurrenskraft och digital suveränitet, inbegripet finansiell, digital och AI-relaterad kompetens. Digitala färdigheter ses som en del av den grundläggande kompetens som krävs i dagens moderna värld, och medlemsstaterna uppmanas att bättre utnyttja kompetensinventering, minska hindren för tillträde till yrken och säkerställa ett snabbare erkännande av kvalifikationer inom strategiska sektorer för EU-invånare och

¹⁴ Kommissionens meddelande från hösten 2025 om bedömningar av övervakningen efter programperiodens slut, C(2025) 9069 final. Två gånger per år genomför kommissionen, inom ramen för övervakningen efter programperiodens slut, bedömningar av de medlemsstater i euroområdet som ingått i ett program för ekonomiskt stöd. Syftet är att bedöma medlemsstaternas ekonomiska, finanspolitiska och finansiella situation och säkerställa att de bibehåller sin förmåga att betala av sina skulder. Av de fem medlemsstater som bedömts har samtliga kapacitet att betala av sina skulder enligt meddelandet.

¹⁵ Kommissionen har föreslagit att den nationella undantagsklausulen ska aktiveras som en del av ReArm Europe/Beredskap 2030, enligt kommissionens förslag i mars 2025 för att öka försvarsutgifterna i EU.

¹⁶ Kommissionens meddelande av den 5 mars 2025, Kompetensunionen (COM(2025) 90 final). Föreslagen rättslig grund är artikel 148 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

tredjelandsmedborgare. Rekommendationen bygger på en bedömning av den nuvarande bristen på arbetskraft och framtida prognoser för kompetenslyftor, med beaktande av den kompetens som för närvarande finns tillgänglig och utbildningssystemens kapacitet att hantera behoven på EU:s arbetsmarknad.

Enligt rapporten om förvarningsmekanismen bör fördjupade granskningar av sju medlemsstater utföras för att se om de påverkas av obalanser. Rapporten inleder den årliga omgången av förfarandet vid makroekonomiska obalanser, som ska upptäcka, förebygga och korrigera obalanser som inverkar eller kan inverka negativt på ekonomin i en medlemsstat eller i EU som helhet. På grundval av den ekonomiska tolkningen av förfarandet vid makroekonomiska obalanser identifieras i rapporten de medlemsstater som är eller riskerar att bli påverkade av obalanser. Till våren kommer fördjupade granskningar att utarbetas för de här medlemsstaterna. Grekland, Italien, Ungern, Nederländerna, Rumänien, Slovakien och Sverige och omfattas av en uppföljning av de obalanser eller alltför stora obalanser som konstaterades den 4 juni 2025¹⁷.

I den gemensamma sysselsättningsrapporten granskas genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna och den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rapporten innehåller en uppdatering om framstegen med att nå EU:s överordnade och nationella mål för 2030 för sysselsättning, kompetenshöjning och fattigdomsminskning. Den visar att EU är på god väg att nå sysselsättningsmålet på 78 %. Samtidigt förväntas ökningen av sysselsättningen avta medan arbetslösheten stabiliseras. Det finns dock fortfarande betydande regionala skillnader både mellan och inom länder. EU:s lägre produktivitet jämfört med många utvecklade ekonomier är ytterligare ett problem. År 2024 riskerade nästan en av tolv arbetstagare att drabbas av fattigdom. Bristen på arbetskraft kvarstår, delvis på grund av dåliga arbetsvillkor inom vissa sektorer, och den förväntas öka till följd av demografiska förändringar och nya kompetensbehov. Det krävs stora ytterligare insatser för att nå målet att 60 % av de vuxna ska delta i utbildning varje år och att antalet människor i riskzonen för fattigdom och social utestängning ska minska med minst 15 miljoner. I rapporten analyseras även möjliga risker när det kommer till den uppåtgående sociala konvergensen på grundval av ramen för social konvergens¹⁸. Detta visar på mestadels uppåtgående konvergens i medlemsstaterna när det gäller deltagandet på arbetsmarknaden, även om sysselsättningsresultaten för vissa grupper fortfarande släpar efter, däribland ungdomar, personer med funktionsnedsättning och romer. På kompetens- och utbildningsområdet samt på det sociala området äventyras den uppåtgående konvergensen trots vissa förbättringar. Denna utveckling kan försvåra befintliga utmaningar och hindra EU:s konkurrenskraft om inte de politiska insatserna stärks, bland annat genom att främja arbetstillfällen av hög kvalitet, investera i humankapital och föra en effektiv dialog med arbetsmarknadens parter.

Kommissionen lägger också fram sin bedömning av medlemsstaternas finanspolitiska situation. Denna bedömning består av i) ett meddelande med en analys av den finanspolitiska utvecklingen i alla medlemsstater och en bedömning av huruvida de nio medlemsstater som för närvarande omfattas av förfarandet vid alltför stora underskott¹⁹ har vidtagit effektiva åtgärder för att komma till rätta med sina alltför stora underskott, ii) kommissionens yttranden om utkasten till budgetplaner för 2026 från 17 medlemsstater i euroområdet, och iii) en rapport enligt artikel 126.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt om efterlevnaden av underskotts- och skuldriterierna. Under våren 2026 gör kommissionen en ny bedömning av medlemsstaternas finanspolitiska situation, inbegripet läget i genomförandet av de

¹⁷ [Europeiska planeringsterminen 2025: Meddelandet om vårpaketet.](#)

¹⁸ Enligt förordning (EU) 2024/1263.

¹⁹ Belgien, Frankrike, Italien, Ungern, Malta, Österrike, Polen, Rumänien och Slovakien.

medelfristiga planerna och de åtgärder som vidtagits inom ramen för förfarandet vid alltför stora underskott, på grundval av de årliga lägesrapporter som medlemsstaterna ska lämna in senast den 30 april 2026.

Vägen framåt och riktlinjer för den europeiska planeringsterminen 2026

Den europeiska planeringsterminen är fortfarande den viktigaste ramen för samordning av den ekonomiska politiken, sysselsättningspolitiken och socialpolitiken i hela EU. Under våren 2026 lägger kommissionen fram landsspecifika rekommendationer på grundval av de utmaningar som identifierats i landsrapporterna. 2026 års cykel blir den första som sträcker sig längre än den operativa perioden för faciliteten för återhämtning och resiliens. De landsspecifika rekommendationerna för 2026 kommer att bygga på de omfattande landsspecifika rekommendationerna för 2025, och de kommer även fortsättningsvis att vara inriktade på genomförandet av de prioriteringar som fastställs i konkurrenskraftskompassen. I rekommendationerna kommer hänsyn att tas till de framsteg som gjorts i genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna för 2025, särskilt som en del av genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanerna, samtidigt som nya utmaningar och behov tas upp. Analysen av prioriterade områden som är avgörande för att förbättra konkurrenskraften, i linje med konkurrenskraftskompassen, kommer att fördjupas och utvidgas för att rekommendationerna ska bli mer genomförbara. Landsrapporterna kommer att innehålla en djupare analys av den regionala konkurrenskraften. Detta säkerställer en stabil grund för att identifiera reform- och investeringsbehov på nationell och regional nivå och ger en smidig övergång till styrningen av EU:s finansiering under nästa fleråriga budgetram.

Kommissionen fördjupar dialogen med berörda parter för att stärka allmänhetens engagemang och det nationella egenansvaret. Kommissionen kommer att grunda sin analys och sina rekommendationer på en förbättrad strukturerad dialog med regeringar, regionala och lokala myndigheter, arbetsmarknadens parter och det civila samhällets organisationer. Dessa dialoger äger rum under viktiga skeden av processen och fokuserar på medlemsstaternas hantering av de landsspecifika rekommendationerna för 2025, kartläggning av nya utmaningar och nuvarande eller framtida politiska åtgärder för att ta itu med dessa utmaningar. Ett nära samarbete med Europaparlamentet och rådet garanterar fortsatt transparens, demokratiskt ansvarsutkrävande och effektivt samarbete under hela planeringsterminen.